

Talousarvio 2027 ja ts 2028-2029

Taltr 20.04.2026 § 10

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Sen hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kaupungin toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Kunnan toiminnassa ja taloudessa on noudatettava talousarviota. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto (Kuntalaki 110§).

Kunnanhallitus vastaa mm. taloudenhoidosta ja valtuuston päätösten valmistelusta, joten sillä on myös päävastuu talousarvion valmistelusta (Kuntalaki 39§).

Kaupunginhallitus hyväksyy vuosittain suunnitteluohjeet ja talousarvion laadintaohjeet. Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa kaupungin hallituksen ohjeiden pohjalta (hallintosääntö 58§).

Kuntastrategia on valtuuston keskeinen toiminnan ja talouden pitkäjänteisen ohjauksen väline. Kuntastrategiassa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kuntastrategiassa tulee ottaa huomioon:

- 1) kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistämien;
- 2) palveluiden järjestäminen ja tuottaminen;
- 3) kunnan tehtäviä koskevissa laeissa säädetyt palvelutavoitteet;
- 4) omistajapolitiikka;
- 5) henkilöstöpolitiikka
- 6) kunnan asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuudet;
- 7) elinympäristön ja alueen elinvoiman kehittäminen.

Talousarviovalmistelun aikataulu liitteenä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Taloustyöryhmä käy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelmaa koskevan keskustelun ja antaa ohjeita jatkovalmisteluun.

Päätös

Taloustyöryhmä kävi vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028-2029 taloussuunnitelmaa koskevan keskustelun. Konserniohjausta osinkojen osalta. Valmistelua jatketaan seuraavassa taloustyöryhmän kokouksessa 20.5.2026 klo 17.00.

Taltr 20.05.2026 § 14

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Talousarviokehyksessä kaupunginhallitus määrittelee reunaehdot lautakunnille talousarvion tekemiseksi. Reunaehdot perustuvat verottajan ja valtion ennusteisiin seuraavan vuoden tulojen osalta sekä arvioihin toiminnan ja talouden kehityksestä.

Talousarvio on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien.

Talousarvion valmistelu on aloitettu palvelualoilla toukokuussa 2026 toiminnan suunnittelun, merkittävien muutostarpeiden, kulukasvuarvioiden, investointitarpeiden ja muiden merkittävästi talousarvioon vaikuttavien erien osalta. Talousarvion valmistelussa tulee huomioida kaupunginhallituksen päätös ohjeellisesta kehyksestä.

Palvelualojen vastaavat ovat käyneet 11.5.2026 toimintaympäristön muutoksista keskustelut kaupunginjohtajan ja talousjohtajan kanssa.

Liitteenä talousarvion laadintaohjeet ja talousarviokehys vuoden 2027 talousarvioksi. Liite toimitetaan jälkitoimituksena.

Kokouksessa käydään läpi talousarvion valmistelutilanne sekä esittely palvelualojen toimintaympäristön muutoksista ja investointisuunnitelmat 2027-2029. Palvelualajohtajat ovat kutsuttuna paikalle.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Taloustyöryhmä päättää:

- 1) esittää kaupunginhallitukselle talousarvion laadintaohjeet 2027.
- 2) esittää kaupunginhallitukselle koko kaupungin talousarvion kehystä 2027-2029.
- 3) esittää kaupunginhallitukselle kaupungin investointisuunnitelmaa 2027-2029.

Päätös

Taloustyöryhmä päätti palauttaa talousarvion uudelleenvalmisteluun. Seuraava kokous keskiviikkona 3.6.2026 klo 17.

Taltr 03.06.2026 § 17

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Talousarviokehysten pohjalla on vuoden 2026 muutettu talousarvio sekä ennuste vuoden 2026 tuloksesta. Tärkeänä osana on palvelualojen

henkilöstömuutokset, jotka vähentävät olennaisesti henkilöstökuluja. Palvelualat ovat käyneet uudelleen läpi toimintakulunsa ja esittävät toimintaympäristön muutokset taloustyöryhmän 3.6.2026 kokouksessa. Kehys on laadittu 3 % palkkojen sopimuskorotuksilla sekä 1 % inflaatiolla kustannuksiin.

Verotulot 33,9 milj. euroa ovat arvioitu Kuntaliiton veroennustee 05/2026 mukaisesti vuodelle 2027. Myös suunnitelmavuoden verot ovat arvioitu saman ennusteen mukaisesti.

Valtionosuudet 10,5 milj. euroa ovat arvioitu Kuntaliiton ennakollisten valtionosuuslaskelmien mukaisesti vuodelle 2027. Suunnitelmavuodet ovat täysin arvioita (laskevan väestöennusteen mukaisesti arvioitu).

Kaupungin vuokratuotoista on vähennetty 2 milj. euroa. Vuokratuottoihin jää 0,5 milj. euroa. Nämä ovat kaupungille yhteensä Varhan maksamat vuokratuotot 1.1.2027 alkaen. Alun perin vuokratuotot Varhalla kaupungille olivat yhteensä 2,5 milj. euroa (v.2026).

Sote kiinteistöjen yhtiöittäminen 1.1.2027 alkaen. Tällä hetkellä Loimaan Kuntakiinteistöt Oy on perustettuna, yhtään kiinteistöä ei olla siirretty yhtiöön. Siirto tapahtuu vasta kun Varhalla jotakin varmempaa kuin toistaiseksi voimassa olevat 12 kk irtisanomisajalla olevat sopimukset ja pidempi suunnitelma palveluverkoksi.

Yhtiöittämisen periaatteena on apporti, koska ei ole järkevää lähteä velkaannuttamaan yhtiötä jo valmiiksi. Yhtiön laina vaatisi kuitenkin kaupungin takauksen. Eli kaupunki ei vastuista irti pääse. Joka tapauksessa yhtiö tarvitsee kaupungilta pääomaa yritystoiminnan aloitusta varten. Yhtiöittäminen on tarkoitus toteuttaa siten, että kaupunki luovuttaa kiinteistöt perustamalleen yhtiölle (Loimaan Kuntakiinteistöt Oy) tasearvoilla. Maapohjat säilyisivät kaupungin omistuksessa. Tällöin kaupunki saa maanvuokratuottoja ja kiinteistöverotuloja. Sote-kiinteistöjen osalta osakevastiketta on annettava, jotta varainsiirtoverolain 43 a §:n tarkoittama varainsiirtoverovapaus voisi toteutua apporttiluovutuksessa.

Kokouksessa 3.6.2026 käydään läpi talouden tasapainotuksen sisältävä vuoden 2027-2029 kehys sekä esitellään veroskenaariot eri tuloveroprosenteilla.

Kokouksessa läsnä palvelualajohtajat jotka esittelevät palvelualansa talouden tasapainottamisvaihtoehdot kuluja vähentämällä.

Liitteet lähetetään jälkitoimituksena perjantaina 29.5.2026.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Taloustyöryhmä päättää;

- 1) esittää kaupunginhallitukselle talousarvion laadintaohjeet 2027,
- 2) esittää kaupunginhallitukselle kaupungin talousarviokehystä 2027-2029,
- 3) esittää kaupunginhallitukselle kaupungin alustavaa investointisuunnitelma 2027-2029.

Päätös

Taloustyöryhmä päätti,

- 1) esittää kaupunginhallituksen talousarvion laadintaohjeet 2027,

2) esittää kaupunginhallitukselle kaupungin talousarviokehystä 2027-2029 kahdella eri vaihtoehdolla,

3) esittää kaupunginhallitukselle kaupungin alustavaa investointisuunnitelmaa 2027-2029.

Kaupunginhallitus 15.06.2026 § 146

Valmistelija

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Kaupunginhallitus hyväksyy vuosittain suunnittelukehukset ja talousarvion laadintaohjeet.

Toimielimet laativat talousarvioehdotuksensa kaupunginhallituksen ohjeiden pohjalta (Hallintosääntö 58§).

Talouden tilanne ja näkymät vuosille 2027–2029 ovat epävakaa. Kesäkuussa 2026 ei ole nähtävissä merkittävää kuntatalouden tilanteen paranemista vuodelle 2027.

Touko-kesäkuun 2026 mukainen alustava arvio vuoden 2027 tuloslaskelman alijäämästä ilman merkittäviä palvelujen ja toimintojen muutoksia tai veroprosenttien korottamista olisi arviolta yhteensä noin 4-7 milj. euroa.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamisesta seuraavan vuoden alusta lukien.

Vuoden 2025 tilinpäätöksen mukainen taseen kertynyt ylijäämä oli noin 11,2 milj. euroa.

Mahdollisista veroprosenttien muutoksista on päätettävä vuoden 2027 talousarvion osalta valtuustossa viimeistään 9.11.2026.

Vuoden 2027 kunnallisvero- ja kiinteistöveroprosentit on ilmoitettava verohallinnolle viimeistään 17.11.2026.

Kehyksessä on huomioituna:

Palkkojen sopimuskorotukset 3 %

Inflaatio 1 %

Osinkotuloa Loimaan Kaukolämpö Oy:ltä 1 milj. euroa / vuosi

Osinkotuloa Loimaan Kuntakiinteistöt Oy:ltä 2028-2029 0,5 milj. euroa/vuosi

Kiinteistöjen alaskirjauksia 0,2 milj. euroa / vuosi (pysyvät vastaavat ohje)

Veroennuste 05/2026

Valtionosuudet 05/2026

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Muutettu päätösehdotus

Kaupunginhallitus

1) Hyväksyy Loimaan kaupungin (ml. Loimaan vesiliikelaitos) vuoden 2027 talousarvion valmistelukehysten taloustyöryhmän esittämän ”Kiinteistöt kaupungin puolella” -vaihtoehdon mukaisena.

- Arvioitu vuoden 2027 tuloslaskelma olisi noin 1,0 milj. euroa alijäämäinen.
- Suunnitelmavuosien 2027-2029 tuloslaskelmien mukainen arvioitu alijäämä olisi ilman merkittäviä palvelujen ja toimintojen muutoksia tai veroprosenttien korottamista arviolta yhteensä noin 4,5 milj. euroa.
- Vuosien 2027-2029 arvioitu yhteensä noin 4,5 milj. euron alijäämäisyys edellyttää, että toimi-/palvelualat varautuvat valmistelevaan merkittäviä toiminnallisia ja rakenteellisia muutoksia, joilla arvioitua vuosien 2028-2029 alijäämää voidaan kattaa.
- Osana arvioidun alijäämän vähentämistä voidaan käyttää toimintatulojen ja rahoitustulojen (kunnallis- ja kiinteistöverot) lisäämistä sekä suunnitteilla olevien investointihankkeiden siirtämistä.

2) Hyväksyy toimialakohtaiset vuoden 2027 talousarvion valmisteluohjeet "Kiinteistöt kaupungin puolella" -vaihtoehdon mukaisesti.

3) Toteaa tiedokseen vuosien 2027-2029 alustavan investointisuunnitelman.

Käsittely

Päätettyään asiasta käydyn keskustelun, kaupunginhallituksen puheenjohtaja totesi, että kaupunginhallituksen jäsen Marke Tissari oli tehnyt pohjaehdotuksesta poikkeavan muutosehdotuksen, kaupunginhallituksen jäsen Maarit Koiviston sitä kannattamana, jonka mukaan päätösehdotuksen kohta 1) muutetaan kuulumaan seuraavasti: "Kaupunginhallitus 1) Hyväksyy Loimaan kaupungin (ml. Loimaan vesiliikelaitos) vuoden 2027 talousarvion valmistelukehyksen siten, että sote-kiinteistöt siirretään yhtiöön."

Koska oli tehty pohjaehdotuksesta poikkeava, kannatettu ehdotus, totesi kaupunginhallituksen puheenjohtaja tarpeen äänestää asiassa. Puheenjohtaja ehdotti nimenhuutoäänestystä, jonka kaupunginhallitus hyväksyi äänestystavaksi. JAA merkitsi pohjaehdotuksen kannattamista ja EI Tissarin muutosehdotuksen kannattamista.

JAA äänesti 8 kaupunginhallituksen jäsentä (Ahokas, Jussilainen, Lehtinen, Leppäjoki, Paljakka, Remes-Rautakumpu, Suominen, Ek-Marjamäki) ja EI äänesti 3 kaupunginhallituksen jäsentä (Koivisto, Tamminen, Tissari), joten kaupunginhallitus hyväksyi pohjaehdotuksen äänin 8-3.

Päätös

Hyväksyttiin.

Pöytäkirjamerkintä

Loimaan Vuokra-Asunnot Oy:n ja Hulmin Huolto Oy:n toimitusjohtaja Heidi Ojala poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 18:34.

Kaupunginvaltuuston 1. varapuheenjohtaja Olavi Ala-Nissilä poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 18:59.

Sivistysjohtaja Manne Pärkö, tekninen johtaja Antti Korte, Loimaan Vesi -liikelaitoksen johtaja Kimmo Virta ja talousjohtaja Katja Mäkelä poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:49.

Valmistelija

Talousjohtaja Mäkelä Katja

Loimaan haaste on ollut se, että tilinpäätökset ovat olleet parempia kuin talousarviot useana vuonna peräkkäin. Osan tästä selittää yllättävät kertaluontoiset erät, kuten verohännät, mutta vuosina 2024 ja 2025 parempi tulos on johtunut käyttämättä jääneistä määrärahoista menopuolella. Vuoden 2027 raamituksen valmistelun yksi lähtökohta on ollut saada talousarvio realistiselle tasolle. Tämä vaikuttaa myös sopeutustarpeen arviointiin – mitä realistisempi on talousarvion pohja, sitä paremmin myös sopeutustoimien suuruusluokka osuu kohdalleen. Emme siten ylimitoita tai alimitoita tarvittavia toimia.

Loimaan taloudellinen tilanne on tulevien vuosien osalta tyydyttävä. Vuonna 2026 on mahdollista tehdä hallitusti miinusmerkkinen tulos, mutta vuodelle 2027 ja suunnitelmakausilla talous tulee saada tasapainoon. Vuosi 2027 saadaan lähemmäs tasapainoa kuin kuluva vuosi 2 % sopeutuksilla sekä tarvittaessa lisättynä veroprosentin nostolla.

Kehyslukujen tehtävänä on hahmottaa, paljonko toimintatuloilla katetaan toimintamenoista (=toimintakate) ja kuinka paljon omarahoitusta on käytettävissä lainanlyhennyksiin ja investointimenoihin (=vuosikate). Kehysluvut ovat ulkoisista tuloista ja menoista syntyviä toimialakohtaisia toimintakatteita.

Loimaan kaupungin verotuloennusteet ja valtionosuustulot ovat päivittyneet kesän aikana.

Verotuloennuste vuodelle 2027 – 300 000 €, suunnitelmavuodet ennallaan.

Verotuloennusteen heikkenemisen, korkokulujen vähennys -300 000 € sekä kiinteistöjen alaskirjausten poiston 200 000 €/per vuosi jälkeen alijäämä vuodelle 2027 on 838 t euroa, vuodelle 2028 alijäämä 1,1 milj. euroa ja vuodelle 2029 alijäämä 1,5 milj. euroa.

Palvelualajohtajille on 18.8.2026 johtoryhmässä annettu toimintakatteesta 2 % sopeutusluvut vuodelle 2027.

Palvelualajohtajat antavat sopeutusehdotukset perjantaihin 21.8.2026 mennessä. Ehdotukset lähetetään perjantain kuluessa taloustyöryhmän jäsenille.

Liitemateriaali lähetetään sähköpostitse myöhemmin.

--

Taloustyöryhmän tehtävänä on talousarvion valmisteluun liittyvien asioiden valmistelun ohjaus (KH 9.6.2025 §161)

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Rantala Jari

Päätösehdotus

Taloustyöryhmä toteaa talousarvion valmistelutilanteen tiedoksi ja antaa ohjeita jatkovalmisteluun.

Päätös

Taloustyöryhmä totesi talousarvion valmistelutilanteen tiedoksi, palvelualojen ehdotuksien jälkeen kehys on alijäämäinen -334 000 euroa vuoden 2027 osalta. Seuraava kehyskäsittely 31.8.2026

kaupunginhallituksen kokouksessa. Seuraava taloustyöryhmän kokous
14.9.2026 klo 17.

Kaupunginhallitus 31.08.2026 § 178
234/02.02.00/2026

Valmistelija	Talousjohtaja Mäkelä Katja, kaupunginjohtaja Rantala Jari Taloustyöryhmä on antanut ohjeita jatkovalmisteluun kokouksessaan 24.8.2026.
Esittelijä	Kaupunginjohtaja Rantala Jari
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus toteaa talousarvion valmistelutilanteen tiedoksi ja antaa ohjeita jatkovalmisteluun.
Päätös	Hyväksyttiin.
Pöytäkirjamerkintä	Talousjohtaja Katja Mäkelä, sivistysjohtaja Manne Pärkö ja Loimaan Vesi - liikelaitoksen johtaja Kimmo Virta poistuivat kokouksesta asian käsittelyn jälkeen klo 19:36.